

**Опитът
на общините и НСОРБ
при предоставянето
на иновативни социални услуги за уязвими групи**

*Регионална конференция
за социално приобщаване
17 & 18 април 2018 г., Бърдо, Словения*

СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В БЪЛГАРИЯ

- ❖ РЕФОРМА (от 2003 г. до настоящия момент): Регламент на социалните услуги - дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот. Извършват се в специализирани институции и в общността;
- ❖ Основен акцент: преход от институционални грижи към услуги, предоставяни в общността. Индивидуален подход за удовлетворяване потребностите на нуждаещите се лица и предоставяне на необходимата им социална услуга;
- ❖ Основни цели:
 - ❑ Деинституционализация: за подобряване качеството на живот на хората, живеещи в специализираните институции;
 - ❑ Мрежа от социални услуги в общността: превенция на институционализацията на хората в неравностойно социално положение;
 - ❑ Социално включване на хората от специализираните институции и рисковите групи.

СИСТЕМА НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В БЪЛГАРИЯ

- ❖ Децентрализирана система: управлението на социалните услуги е възложено на кметовете на общините;
- ❖ Социалните услуги са:
 - ❑ местна дейност - финансират се от общинските бюджети предимно патронажни услуги в домовете – ср.годишно на 1 лице – 780 € ;
 - ❑ делегирани от държавата дейности - финансират се от републиканския бюджет, чрез бюджетите на общините по ежегодно определяни Единни разходни стандарти (включват издръжката на специализираните институции и на услугите в общността) – за институционална грижа - ср.годишно на 1 лице – 4 075 € и за предоставяне на услуги в общността - ср.годишно на 1 лице – 2 980 € ;
- ❖ Доставчици на социални услуги: държавата, общините, лицензирани физически и юридически лица – общините разкриват услугите, като могат да възлагат тяхното управление на други доставчици.
- ❖ РЕЗУЛТАТИТЕ
 - ❖ 2003 г.: 14 вида услуги, от тях 9 са институционален тип, общо с 18 х.места (без 38 х.места в ДСП).
 - ❖ 2018 г.: 32 вида социални услуги, от тях – 7 вида са институционален тип с общо 11 400 места и останалите 25 вида услуги в общността за деца и възрастни са с капацитет от 23 800 места.

Социални услуги в общността за деца и възрастни:

- ❑ Дневен център за пълнолетни лица с увреждания -77 броя;
- ❑ Дневен център за пълнолетни лица с увреждания – седмична грижа- 97 броя;
- ❑ Дневен център за стари хора -47 броя;
- ❑ Център за социална рехабилитация и интеграция-92 броя;
- ❑ Приют- 2 броя;
- ❑ Социален учебно-професионален център- 2 броя;
- ❑ Център за настаняване от семеен тип за младежи с увреждания- 281 броя;
- ❑ Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства- 101 броя;
- ❑ Център за временно настаняване-13 броя;
- ❑ Кризисен център- 5 броя;
- ❑ Преходно жилище- 9 броя;
- ❑ Наблюдавано жилище- 20 броя;
- ❑ Защитено жилище за лица с психични разстройства- 142 броя.

Деинституционализацията и общините

- **Деинституционализация на услугите за деца (от 2009 г. насам):**
 - ❖ **Етап I (2009 г.-2015 г.): Деинституционализация на децата с увреждания:**
 - ❖ С европейски средства (70 млн.€) от 3 Програми & последващо национално финансиране;
 - ❖ 135 общини с нови 339 социални услуги за деца в общността, включително и от резидентен тип;
 - ❖ Всички Домове за деца с увреждания са закрити, както и част от Домовете за деца лишени от родителски грижи и Домовете за медико-социални грижи за деца;
 - ❖ **Етап II (2017 г.-2020 г.): Деинституционализация на децата с и без увреждания:**
 - ❖ С европейски средства (35 млн.€) от 2 Програми & последващо национално финансиране;
 - ❖ 54 общини с нови 149 социални услуги за деца в общността, включително и от резидентен тип;
 - ❖ Закриване на всички институции за деца и предоставяне на услугите в близка до семейната среда и в общността.

Оценката на деинституционализацията

- ❑ Средната оценка за ефекта от реформата е много добра;
- ❑ Най-висок дял имат положителните оценки за ефект върху децата и децата с увреждания, които живеят в институции;
- ❑ Оценката за ефекта върху семействата, които се нуждаят от подкрепа, за да не бъдат настанени децата им в институции е много добра;
- ❑ Много добър ефект и резултати от работата на услугите, които работят превантивно (срещу изоставянето) със семействата;
- ❑ Изпълнените проекти са оказали и положителен ефект и върху работата на администрацията и системата за социална закрила, вкл. персонала в услугите.

Проблемите при деинституционализацията

- ❑ **Закрити услуги на едни места и разкрити нови – на други = проблем с кадровия капацитет на алтернативните услуги:**
 - ❑ **на места: дефицит на квалифицирани кадри и високо текучество на персонала в услугите;**
 - ❑ **Навсякъде: ниско заплащане и значително намаляващ интерес към социална работа.**
- ❑ **Училища, детски градини и родителската общност не са готови за работа с децата от услугите;**
- ❑ **Цялата физическа среда не е напълно адаптирана;**
- ❑ **Недостатъчен професионален опит и капацитет за работа с деца и младежи с поведенчески проблеми и с агресивно поведение;**
- ❑ **Хронично недофинансиране на резидентната грижа, особено на медицинската грижа – ниски стандарти, липсващи допълнителни средства за надграждащи обучения и супервизия на персонала в услугите.;**
- ❑ **Недоразвита мрежа от съпътстващи услуги –образователни, здравни, социални, културни и т.н.**
- ❑ **Възможностите за продължаване на подкрепата след излизане от обхвата на алтернативната грижа – неразработени и неясни;**
- ❑ **Неразвити умения за самостоятелен живот извън услуга.**

ПОУКАТА: “Кабинетно” планираните промени винаги дават дефекти

Иновативни социални услуги в община Павликени

- ❖ **Домашен социален патронаж: капацитет 260 лица – комплексна услуга: предоставяне по домовете на храна; поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателя; битови услуги и др.;**
- ❖ **Звено за почасови услуги към ДСП – с капацитет 48 лица;**
- ❖ **Дневен център за деца с увреждания – с капацитет 30 лица;**
- ❖ **Център за обществена подкрепа – с капацитет 40 лица;**
- ❖ **Звено „Спешен прием“ към ЦОП – с капацитет две деца от 3 до 18-годишна възраст и един възрастен придружител.**

Иновативни социални услуги в община Павликени

- ❖ **Център за настаняване от семеен тип за младежи с увреждания – 3 центъра с капацитет общо 32 места;**
- ❖ **Център за настаняване от семеен тип за младежи – с капацитет общо 12+2 места;**
- ❖ **Център за социална рехабилитация и интеграция – с капацитет 30 места;**
- ❖ **Дом за стари хора – с капацитет 35 места.**

Иновативни социални услуги в община Павликени

Предстои разкриването на:

- ❖ **Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция – два центъра с общ капацитет 30 места;**
- ❖ **Дневен център за възрастни хора с увреждания с трайна неработоспособност/вид и степен на увреждане над 51% - с капацитет 30 места;**
- ❖ **Мобилен екип за услуги в домашна среда: за 70 лица от уязвими групи. Екип от 10 болногледачи, социален работник, психолог, медицинско лице и рехабилитатор- с подкрепата на финансираната от ЕС ОП „Развитие на човешките ресурси“.**

Приемната грижа в община Павликени

- ❖ Приемната грижа: социална услуга в общността по проект „Приеми ме“ по съфинансираната от ЕС ОП „Развитие на човешките ресурси“-отглеждане на дете в семейна среда като алтернатива на отглеждането му в специализирана институция;
- ❖ В община Павликени към момента имаме 32 професионални приемни семейства с настанени в тях 40 деца.

Благодаря за вниманието!

Инж.Емануил Манолов
Кмет на Община Павликени

www.pavlikeni.bg

obshtina@pavlikeni.bg

www.namrb.org

facebook: www.facebook.com/NAMRB.1996

